

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie protestu wyborczego B.Z.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 18 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

I.

I.1. B. Z. (dalej także: Wnosząca protest), 11 czerwca 2025 r. wniosła protest dotyczący wyborów Prezydenta RP, w którym sformułowała szereg zarzutów dotyczących naruszenia art. 109 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) w zw. z art. 2 Konstytucji RP, art. 25 ust. 3 Konstytucji RP w zw. z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 52 § 1 k.wyb. w zw. z art. 49 ust. 2 Konstytucji RP w zw. z art. 6 ust. 1 lit. c RODO.

Wnosząca protest wniosła o:

1. unieważnienie wyników wyborów Prezydenta RP z 1 czerwca 2025 r.,

2. zabezpieczenie wszystkich materiałów cyfrowych oraz przeprowadzenie pełnego postępowania dowodowego,
3. przesłuchanie członków komisji wyborczych oraz przeprowadzenie analizy działania aplikacji testnr.org, używanej do weryfikacji wyborców bez podstawy ustawowej,
4. dopuszczenie biegłych z zakresu technologii, propagandy cyfrowej, cyberbezpieczeństwa i prawa wyborczego.

II.2. W uzasadnieniu Wnosząca protest odniosła się do zaobserwowanych nieprawidłowości w trakcie kampanii wyborczej oraz w trakcie głosowania. Nieprawidłowości te dotyczyły: masowej aktywności botów, kont automatycznych i treści generowanych przez sztuczną inteligencję (AI) na platformach [...]; finansowania w social mediach kampanii reklamowych zniechęcających do głosowania na Rafała Trzaskowskiego; wywieszania banerów z wizerunkiem Rafała Trzaskowskiego zawierających fałszywe i manipulacyjne slogany; prowadzenia agitacji wyborczej przeciwko Rafałowi Trzaskowskiemu na terenie kościołów i parafii. Wnosząca protest zauważyła nadto, że w sieci Internet rozpowszechniono nieprawdziwe informacje dotyczące udzielenia poparcia Karolowi Nawrockiemu przez niektórych z kandydatów na urząd Prezydenta, którzy nie dostali się do II tury wyborów. Dodatkowo odniosła się do kwestii używania przez członków obwodowych komisji wyborczej nielegalnej aplikacji do sprawdzania zaświadczeń wyborców.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. zgodnie z którym protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej także: PKW), przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (§ 1). Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

II.2. Protest powinien nadto spełniać warunki pisma procesowego określone w art. 126 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm., dalej także: k.p.c.). Protest wyborczy, jako pierwsze pismo w sprawie, powinien zatem zawierać m.in. numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku (art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.).

Mając na względzie, że zgodnie z art. 18a k.wyb. w Centralnym Rejestrze Wyborców gromadzi się dane obejmujące m.in. numer ewidencyjny PESEL należy uznać, że w odniesieniu do wyborcy wnoszącego protest, wymogiem formalnym jest podanie numeru PESEL. Ma to na celu przeciwdziałanie nadużyciom przy

wnoszeniu protestów wyborczych i weryfikację tożsamości wnoszącego protest w sposób niewątpliwy.

Z uchwały Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r. wydanej w sprawie o sygn. I NZP 8/23, mającej moc zasady prawnej, wynika, że w postępowaniu z protestów nie wzywa się do usunięcia braków formalnych, a przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 k.p.c. nie mają zastosowania.

II.3. Wnosząca protest nie dopełniła warunków formalnych wynikających z brzmienia art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c., tj. nie wskazała swojego numeru PESEL. Wniesiony przez nią protest jest zatem obarczony nieusuwalnym brakiem formalnym, co musiało skutkować pozostawieniem protestu bez dalszego biegu (art. 322 § 1 k.wyb.).

II.4. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że Wnosząca protest nie przedstawiła, ani nie przywołała żadnych dowodów na potwierdzenie stawianych przez nią zarzutów. Zarzuty te mają charakter abstrakcyjny i odnoszą się do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego w skali całego kraju, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą protest. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest pogląd zgodnie z którym protest wyborczy – jako środek procesowy o indywidualno-konkretnym charakterze – nie może stawiać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego (np. postanowienie SN z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

II.5. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 1 k.wyb., orzekł jak w sentencji.

SSN Aleksander Stępkowski SSN Adam Redzik SSN Paweł Wojciechowski

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

[r.g.]